

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 220 (1220) ♦ Середя, 22 листопада 1995 року ♦ Ціна договірна

У двох президій одні двері. НА ВИХІД ІЗ КРИЗИ

Із спільної прес-конференції Голови Верховної Ради України Олександра Мороза і Прем'єр-міністра України Євгена Марчука 20 листопада 1995 року

Ця зустріч з журналістами відбулася через годину після проведення спільного засідання двох президій — Верховної Ради і Кабінету міністрів.

Оцінюючи таку форму роботи, Олександр Мороз охарактеризував її як конструктивну, як започатковану традицію. Найголовніше, зазначив він, що президії Кабінету міністрів і Верховної Ради розуміють взаємну відповідальність за розв'язання проблем, які хвилюють державу. Олександр Олександрович висловив переконання, що такі засідання матимуть успіх, перспективу, відбиватимуть на формуванні громадської свідомості, бо громадяни хочуть бачити й відчувати узгоджені дії структур влади, що є запорукою реальних змін на краще.

Прем'єр-міністр України Євген Марчук акцентував увагу на тому, що вирішено майже всі питання порядку денного, хоча обговорення їх показало і певні розбіжності, різні нюанси.

(Закінчення на 2-й стор.).

В КИЄВІ — ПРЕЗИДЕНТ ЛАТВІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

21 листопада в Україну з державним візитом прибув Президент Латвійської Республіки Унгіс Улманіс. У Бориспільському аеропорту, де було піднято державні прапори Латвії та України, біля трапа літака Президента Латвійської Республіки та його дружину вітали Прем'єр-міністр України Євген Марчук з дружиною, міністр закордонних справ Геннадій Удовенко. Серед зустрічаючих були також Надзвичайний і Повноважний Посол Латвії в Україні Петеріс Сімонс і Тимчасовий повірений у справах України у Латвійській Республіці Володимир Чорний. Учора ж високий гість зустрівся із Президентом України Леонідом Кучмою.

Кожен має право на захист. Інтелекту

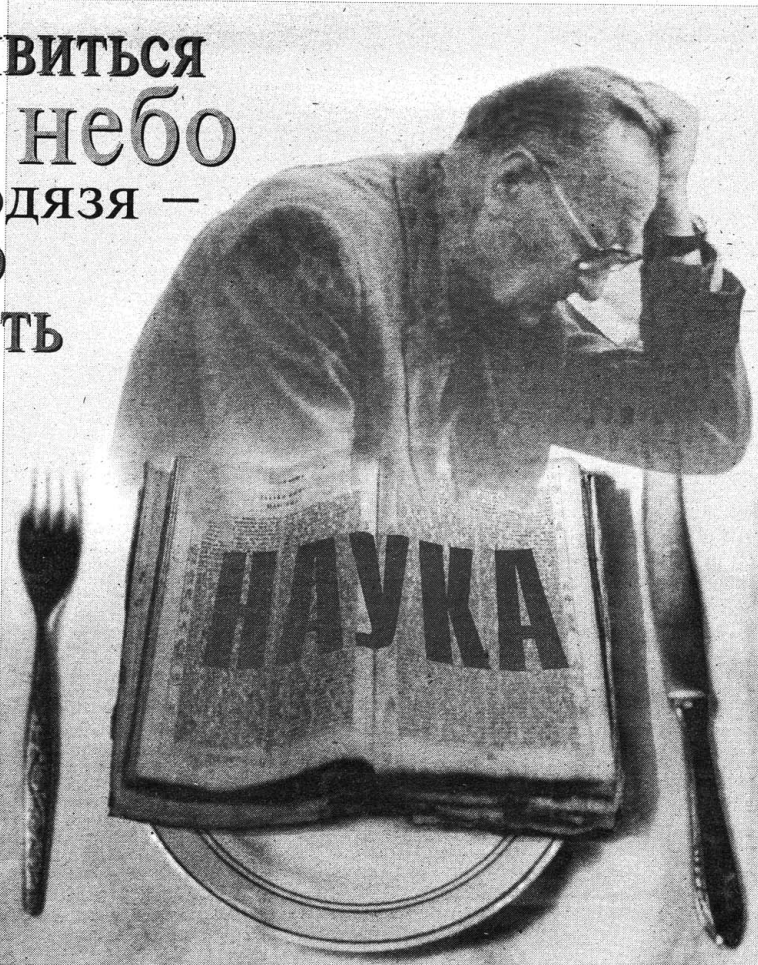
Голова Верховної Ради Олександр Мороз зустрівся з генеральним секретарем Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) Аріадом Богшем. Він відзначив, що таке співробітництво сприяє розширенню можливостей України у захисті прав інтелектуальної власності, економічному розвитку нашої держави, виходу її на зовнішній ринок товарів та послуг, обміну технологіями, залученню іноземних інвестицій.

Олександр Мороз відзначив значний особистий внесок папа Аріада Богша в становлення та розвиток національної системи правового захисту інтелектуальної власності в Україні, його ініціативу у справі надання необхідної допомоги Державному патентному відомству України.

Хто дивиться на небо із колодязя — мало бачить

Нинішній стан вітчизняної науки жалюгідний, хоч як гірко про це казати. Виснаження створеного кількома поколіннями інтелектуального потенціалу відбувається такими темпами, що запитання, бути чи не бути науці, не є надуманим. Про яку розбудову незалежної, сильної України можна говорити, коли занепадають донедавна авторитетні у світі наукові центри і школи, а вчений люд балансує на межі брахмального голоду? Така політика щодо науки, котра у цивілізованих народів завжди визнається найпріоритетнішою в забезпеченні стратегічних інтересів держави, приведе нас до аутсайдерів науково-технічного прогресу.

Про проблеми, пов'язані з наукою, читайте на 3-й стор.

Перемогла демократія.

Не бійтеся... —

закликав новий президент Польщі

Новим президентом Республіки Польща на наступні п'ять років став лідер Союзу демократичних лівих сил Олександр Квасьневський.

(Продовження на 4-й стор.).

БЕЗ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ

77-річчю з дня створення єдиної національної румунської держави, яке виповнюється 1 грудня 1995 року, була присвячена прес-конференція у посольстві Румунії в Україні, як повідомив Укрінформ.

Виступаючи на ній, посол Румунії в Україні Іон Бістреану відзначив, що одним з основних напрямів зовнішньої політики країни є підтримання активних відносин співробітництва і добросусідства з державами, з якими у Румунії є спільні кордони. «Ми вважаємо, — заявив посол, — що наші відносини з Україною, державою, яка після розпаду СРСР стала головним сусідом Румунії, відіграють важливу роль у стабільності і підтриманні миру в регіоні Центральної та Східної Європи».

Відповідаючи на запитання журналістів, зокрема щодо переговорів по підготовці договору між Румунією та Україною, посол підкреслив: ніхто на рівні румунського уряду не бажає піднімати будь-яку територіальну проблему. При цьому уряд Румунії виходить з політичних і територіальних реалій, що склалися в Європі після другої світової війни, міжнародних договорів, які підписала країна.

У ПРЕЗИДІЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

20 листопада відбулося засідання Президії Верховної Ради України відносно питання про ряд законопроектів, які безпосередньо стосуються дальшого реформування економіки. У цьому плані вирішено внести на розгляд сесії проекти Закону про державний зовнішній борг України і про пов'язані з ним зміни і доповнення до Закону про міжнародні договори України, проект Концепції приватизації майна об'єкта соціально-культурного призначення та питання про проект Закону про приватизацію майна державних підприємств, про Указ Президента України від 5 жовтня п.р. про випуск облігацій державної зовнішньої позики України 1995 року.

У першому читанні на пленарне засідання сесії вирішено внести проекти наданням важливого значення Закону України «Про Контроль палату Верховної Ради України», підготовлений авторським колективом на чолі з народним депутатом В.Немєровським згідно доручення Верховної Ради.

Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України поінформувала членів Президії про підготовку виборів по окремих виборчих округах. Президія провела нараду і в основному схвалила запропонований порядок денний засідань Верховної Ради на 21—24 листопада та орієнтовний перелік питань для розгляду на пленарних засіданнях 5—8 грудня 1995 року.

Розглянуто ряд інших питань державного життя. Присутні в Президії Голова Верховної Ради України О.Мороз.

Прес-служба Верховної Ради України.

І ЗНОВУ ОБЛІГАЦІЇ...

На черговому засіданні Президії Верховної Ради, яке відбулося 20 листопада, розглянуто ряд питань, пов'язаних з підготовкою законопроекту, що стосується реформування народногосподарського комплексу України.

Шкава дискусія розгорнулася довкола Указу Президента України «Про випуск облігацій державної зовнішньої позики України 1995 року». Так, Віктор Суселок акцентував увагу на тому, що цей документ суперечить статтям кількох законів — про це є відповідні висновки юридичної експертизи.

Голова Верховної Ради Олександр Мороз запропонував до галета документів, що стосуються проекту постанови ВР, долучити аналіз указу народним депутатом Ігорем Кавтасюком.

Координатор депутатської групи «Незалежні» Валентин Зверев узяв участь у дискусії. Він закликав до аналізу причин створення українсько-російського СП «Атлантис», у документах повсюдно знаходять посилання на саме цей указ Президента України.

Ряд членів Президії Верховної Ради наголосили на тому, що потрібно повернутися до питання про формування Конституційного суду. Оскільки колись, що час від часу виникає, мов виконавчої і законодавчої гілки влади, мають не тільки політичний, скільки юридичний характер. Олександр Мороз зауважив, що протистояння двох видів влади, а є різні розуміння функціональних обов'язків.

ДОБРИЙ ЗНАК

повертоту на краєц у взаєминах

законодавчої і виконавчої гілок влади

Відкриваючи сільне засідання Президії Верховної Ради і Президії Кабінету міністрів, яке відбулося 20 листопада, Голова ВР Олександр Мороз зазначив:

— Започатковується корисна і потрібна традиція. З чим погодився і Прем'єр-міністр України Євген Марчук.

— Полішення співпраці між Верховною Радою і Урядом повинно позначитися і на атмосфері в суспільстві.

Євген Кирилович розповів членам Президії ВР про заходи, здійснені Кабінетом міністрів для поліпшення співпраці з Верховною Радою, її комісіями, інформаційного забезпечення народних депутатів. Водночас він висловив своє бачення розв'язання прелем, які виникають у взаєминах народних обранців і Кабінету міністрів.

Міністр фінансів Петро Германчук поінформував присутніх про хід роботи над державним бюджетом на 1996 рік і причини, які викликали затримку подання бюджету до Верховної Ради. Зокрема, він підкреслював, що у наступному році пропонується подальше зменшення внутрішнього валового продукту. Якщо на початку роботи над бюджетом він планувався у сумі понад 9 квадрильйонів карбованців, то нині очікується, що валовий внутрішній продукт буде менший на 2 квадрильйонів карбованців. Відповідно довелось перерахувати дохід і видатки бюджету. Його дефіцит визначено у розмірі 6 відсотків від ВВП.

Важливо зауважити, що подання проекту бюджету на наступний рік стримується те й тим, що досі не визначена ціна за поставлений в Україну газ. Оскільки при плануванні бюджету поточного року саме через це була допущена помилка при визначенні цифри доходів. А тому Кабінет міністрів не хотів би її повторювати і наступного року.

Розмова, яка відбулася між урядовцями і народними депутатами, була конструктивною. Члени Президії ВР поділилися з тим, що проект бюджету буде переданий до Верховної Ради 1 грудня.

Спільним рішенням Президії Верховної Ради і Президії Кабінету міністрів затверджено перелік проектів законодавчих актів для правового забезпечення програми діяльності уряду (до кінця червня сесії планується розглянути понад 40 законопроектів, ряд інших документів).

Словом, у виконавчої та законодавчої гілок влади чимало спільних проблем, які потребують нагального розв'язання. А суперечки, які виникають у процесі їхньої взаємодії, мають конструктивний характер. Головне — не зосереджуватися на них, а шукати шляхи до співпраці. Такий лєгитимий заключний слова як Голови Верховної Ради Олександра Мороза, так і Прем'єр-міністра Євгена Марчука.

Володимир КОРОЛЮК.

Сесійний тиждень буде нелегкий

Ранкове засідання 21 листопада

Відлуння подій недавніх парламентських засідань не могли не переквітнути у сесійній залі і нинішнього тижня: під час поємної ресторації значна частина народних обранців відмовилась засвідчити свою присутність у залі. Тож Голова Верховної Ради Олександр Мороз запропонував збиратися керівникам груп і фракцій, щоб знайти вихід з цього становища.

Як зазначили, на початку парламентського тижня депутати звернулися за запитами до різних адміністраційних

органів, а також виступили з приводу тих чи інших проблем, що непокоїть суспільство.

Що ж об'єднує на новий тиждень діяльність сесійної Ради? Це, наприклад, блок законів у банківських та бюджетних сферах. З цікавістю очікують звіту роботи Національного банку України за 1994 рік та про основні напрями грошово-кредитної політики цього закладу у 1995 році, з яким виступить голов-

ний банкір України Віктор Ющенко.

Верховна Рада має намір знову повернутися до питання про достовеке припинення діяльності народних депутатів, які не працюють у Верховній Раді на постійній основі.

Очевидно, немало дискусій спричинить і питання про Указ Президента України від 18 листопада 1995 року «Про підтвердження чинності Указу Президента України від 21

серпня 1995 року № 760 (про Положення про обласну, Київську, Севастопольську, міську державну адміністрацію та Положення про районну у містах Києві та Севастополі державну адміністрацію).

Питання про формування Конституційного суду України, про проект Основних положень податкової політики в Україні та інші.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

У ДВОХ ПРЕЗИДІЙ ОДНІ ДВЕРІ. НА ВИХІД ІЗ КРИЗИ

(Початок на 1-й стор.)

Прем'єр-міністр зазначив, що відправлення технології підготовки проектів законодавчих актів і процедура розгляду питань у Верховній Раді мають бути максимально синхронізовані. І з цією метою буде підписано відповідне розпорядження. Співпраця має набагато більше перспектив, ніж конфронтація, загострення ситуації. Адже проблеми має одно доводитись комусь розв'язувати. Євген Марчук звернув увагу на те, що уряд надлявчаючи наважало, що парламент пильнував програму законодавчого забезпечення діяльності уряду, досягнуто порозуміння щодо першочергового порядку розгляду у Верховній Раді, незважаючи на цільний графік роботи, необхідних законопроектів.

На думку Олександра Мороза, яку поділяє і Прем'єр-міністр, ідею пошуку шляхів до плідної праці доповнює і намір Президії України призначити представників у Верховній Раді. Між двома підходами, зазначив Олександр Олександрович, нема альтернативи, суперечностей. У нас є що вирішувати разом з Президентом. Якщо він вважає за потрібне мати свого представника у Верховній Раді, в тому числі і з депутатів, це його право. І така призначення не заважають роботі, яку ми ведемо з урядом. Більше того, я думаю, що представники Президента братимуть участь у наших спільних засіданнях, щоб структура Президента працювала в одному інформаційному полі.

На запитання про те, чи обговорювався варіант врегулювання економічних відносин указами Президента і декретами Кабінету міністрів з моменту подання до Верховної Ради проекту нової Конституції, як за запропонував Президент України І. Кучма, О. Мороз відповів так:

Робоча група Конституційної комісії — це не Конституційна комісія. А є проєкт робочої групи, є процедура його розгляду. Конституційна комісія, засідання якої відбуваються цього тижня, після опрацювання проекту внесе його у Верховну Раду. А щодо регулювання правдивості у сфері економіки з допомогою указів, то в проєкті Конституції це, до речі, не передбачено. Я тим дуже задоволений, бо якщо в одному правовому полі таюовуватимуть дві гілки влади, в державі лад не буде. Є чітко визначені функції законодавчої і виконавчої влади. І кожна має займатися своїм ділом. Цю тезу Президента, багато разів уживаву, я підтримую. Інакше то одній гілці влади, то іншій доводитись вдавнятися до механізму право. Це не передбачено Конституцією. Все одно доводиться потім регулювати всі норми з допомогою законів.

Щодо подання на розгляд парламенту проекту бюджету на наступний рік Прем'єр-міністр Євген Марчук зазначив, що під час спільного засідання пожегожено дату: допрацюваний проект бюджету буде представлено у Верховну Раду не пізніше 1 грудня цього року.

Олександр Мороз повідомив, що наступного після прес-конференції дня буде розглянуто у третьому читанні законопроект про промислово-фінансової групи, дали намечено опрацювати концепцію, розроблену депутатом Валерієм Коломийцем, щодо змін до закону про приватизацію, яку, на думку О. Мороза, підтримає Кабінет міністрів. Взагалі у Верховній Раді нині задекларовано Кабінетом міністрів понад 100 законопроектів, близько 90 їх надійшло до парламенту. 50 — у різних стадіях розгляду, а 40 слід розглянути до кінця року. Відставання зумовлене кількома факторами: скажімо, якістю підготовки проектів, процедурою їх розгляду, взагалі специфікою роботи парламенту. Як язваз

спільна праця двох президій і була спрямована на те, щоб з усього маву законопроектів відібрати необхідніші нині.

Євген Марчук, доповнюючи відповідь, висловив напевно об'єктивних причин щодо повільного проходження законопроектів у Верховній Раді і те, що інколи й уряд подає їх недостатньо опрацюваними.

Олександр Мороз підкреслював, що протистояння між гілками влади не виникає. А наявній суперечності — це природний об'єктивний, економічний процес, який спостерігається в усіх державах, незалежно від того, який їхній демократич, яка організація влади в цілому. Якщо не було суперечностей, не було б розвитку.

Зрозуміло, журналісти цікавили позиції Голови Верховної Ради і Прем'єр-міністра і щодо інших питань державної ваги.

Про міжпарламентську саємбію

Олександр МОРОЗ: Нема підстав політизувати цю ситуацію. Розгляд цього питання потребує всього 15 хвилин. МПА — структура міжпарламентська, а не наддержавна. Тим й Президент у попередніх своїх заявах цілком позитивно ставився до розгляду питання про вступ України до Міжпарламентської асамблеї ЄСРД. В цілком правильно виступає проти вступу в наддержавні структури, МПА такою не є. Вона лише одна з таких сам, в яких Україна вже бере участь. Одна держава має один голос, будь-яке питання розв'язується консенсусом, тобто якщо ми виступаємо проти, то ніхто нас не змусить підкоритись рішєнню більшості. А те, що виступили до МПА, необхідно, я був переконаний ще в 90-му році, коли в одній зі своїх статей говорив про необхідність роззбиратися з боргами, активами колишнього Союзу тощо. Тоді мене називали консервативом. А тепер ці проблеми розв'язувати важаю.

Про проект нової Конституції, зокрема виконавчу гілку влади

Олександр МОРОЗ: У проєкті робочої групи, запропонованому на розгляд Конституційної комісії, передбачається, що Президент є главою держави. Пропонуємо норму, відображену в Законі «Про Президента України» в попередній Конституції, що Президент є і главою виконавчої влади. Я зустрічався з робочою групою і ми детально обговорювали це, проти моїх аргументів ніхто не заперечував. Однак усе записалися, як було. Якщо що закладається принцип поділу влади, що його можна дискутувати, але все ж таки його проголошено, у мене виникає запитання: до якої гілки влади належить Президент? Президентської? Такої в світі немає. Очевидно, треба поставити крапку над «і». До законодавчої влади виступити Президента не можна відносно. Очевидно, — лише до виконавчої. Погоджувальна функція Президента також не може бути передбачена, бо тоді не працюватиме система стимулювання і протипагу. Щодо двопалатного парламенту — у мене багато аргументів проти і є сумніви щодо його ефективності.

Євген МАРЧУК: Вважаю, що в Конституції стаття і повноваження Прем'єр-міністра мають бути вищесказані максимально точно. Балансування й невідзначеність призведуть до проблем, котрі потім знову доведеться розв'язувати. Чинна Конституція передбачає конкретні функції для конкретних суб'єктів влади. І з цією реальністю слід рахуватися.

Щодо посилення прем'єрства з депутатством у парламенті, в разі обрання, Євген Марчук висловився так: як вирішити Верховна Рада, так і буде.

Про шахтарів, гроші та енергоносії

Євген МАРЧУК: Уряд не має вільних коштів, які можна роздати поза бюджетом, яким би не був тиск. Але уряд виручас галузь, запущені з різних причин. Завдяки так званій зворотній схемі Національний банк і комерційні банки знайшли п'ять трильйонів карбованців, це не емісійні кошти, щоб сплатити шахтарям зарплату. А з керівництва вузької промисловості ми спітаємо. За результатами перевірки роботи цієї галузі міністерство вузької промисловості Полтавцю запропонувано піти на іншу роботу.

Щодо балансу енергоносієв на зиму, то найбільшості — із загігловування галузі та для теплових електростанцій. Причина досить проста і прозаїчна: неплата споживачами за користування електроенергією. Тому й електростанції не мають коштів для закупівлі палива. А коли енергія виробляється менше, ніж споживається, автоматика відключає регіони, де немає атомних електростанцій, щоб утримувати роботу АЕС в потрібному режимі. Тоді вже працює фізика, вона не знає ні сантимєнтів, ні співчуття.

Олександр МОРОЗ: Щодо енергозабезпечення розглянуто і затверджено в першому читанні проєкт програми на перспективу. Розглядалось це питання й під час проведення дня уряду.

Про оцінку президентських виборів у Польщі

Олександр МОРОЗ: Вибори президента Польщі Олександра Квасьневського є законними оформлення процесів, що відбуваються в нашому регіоні. Нічого дивного немає. Тенденція лівоцентристського розвитку характерна не тільки для Польщі, Словаччини, інших країн, котрі входили до Варшавського договору. Вільш як п'ять років нам ставили Польщу за приклад. Та, незважаючи на зміни, що там відбувалися, конкретний промисловий розвиток вибір. Результат виборів у Польщі має солідне значення для прогнозування подій і в нашій країні, і в сусідніх державах. Але для мене це лише один з чинників. Все залежить врешті-решт від нашої внутрішньої політики.

Євген МАРЧУК: Я мав заплановану зустріч з прем'єр-міністром Польської Республіки найближчим часом. Під час цієї зустрічі і буде визначено, якщо мірою для нас це плюс чи мінус. Якщо не сприятиме активізації, інтенсифікації наших економічних відносин, відповідною буде і наша оцінка, наш підхід до цієї події.

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз і Прем'єр-міністр України Євген Марчук відповіли й на інші питання журналістів.

Світлана ПИСАРЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Не пускаймо осінь в душі!

З НАСТАННЯМ осіні коротшають дні і дедалі менше тепла несуть людям сонячні промені. Класка днів поспіла без утуту для дорі, і жителі Сміли поспішали до своїх домів, ховаючись від промислової вологи.

Але і в таку негодю на приїзді, який я проводив у своєму окрузі як народний депутат, прийшли більш як п'ять десятків людей. Ще в коридорі відмітив собі, що більшість громадян — люди похилого віку, які прийшли на зустріч завчасно, але привертали увагу і молоді жінки з дітками на руках.

Закопотіли обличчя, невесела, тиха мова, мокрий одяг. Різні люди, кожен зі своїми бідами і проблемами. І... з вірою в допомогу, що, як і осінь, тепло, ледь гріла людські душі.

Який же ти багатотерпеливий, мій рідний народі! Адже оце старенькі руки, переробили гори роботи, так і не знайшли спокою на старість. А пережили ж бо і «зорою колективізації», і голодомор 33-го року, і війни, і розрухи, одну з яких пережива-

ють і сьогодні. І все з надією на краще! А життя вже хилиться до заходу.

Насилу переставляючи ноги, з проханнями допомогти встановити телефон зайшов старий ливарник, молоді матері просили допомоги у виділенні субсидій на комунальні послуги, ледь зайшов на миліцах інвалід, який по смерті дружини залишився в житті самотній. Син десь давно поїхав собі, а невістка зовсім не з'являється.

Люди, люди, чому ж ми втрачати милосердя? Навіть до своїх рідних. Чи не спіткає колись і нас їхня доля? Що сталося з великим, мудрим і добрим народом?

Скаржаться ошукані трагедіями вкладники, просять допомоги добитися виділення коштів на харчування дітей, які постраждали в Чорнобильській зоні, нещасні батьки,

скаржаться на керівництво радіоприладного заводу дві молоді жінки, яким не виплачують обумовлений законом доплати на дітей.

Люди, обличчя, боязка надія в очах. Пригадую, як, опираючись на цівки, в хату до мами зайшли старі жінки, які знали мене ще малою дитиною, і, зустрівшись зі мною, проказали: «Сину, ти ж там роби так, щоб людям було добре». Дорогі наші добрі і найвищі матері! Якби ж то я все міг...

На жаль, ніхто не має готових рецептів виходу держави з економічної скрути. І не все залежить від одного голосу народного депутата, навіть голос депутатської групи чи ріднені Верховної Ради часто не приносять очікуваних наслідків. Бо є об'єктивна реальність, є суворя життява проза. Але одне незалежне: наші люди варті кращого життя, і влада повинна зробити все, щоб реалізувати їхні надії якомога швидше, а не в «омріяному майбутньому».

Та, мабуть, найпростіше сьогодні тим, хто сховав голоду в пісок і, як це часто було в нашій історії, проголосив своїм кредо: «Моя хата скраю». Інші кинулися в багати краї, де і жити спокійніше, і харч смачніший. Але як же бути тоді з таким поняттям, як рідна земля, Батьківщина, що робити отим стареньким матерям, адже їм нема куди їхати? Та й ті багаті держави будували люди своєю працею. Чого ж не виставляю нам у своєму краї? Сил, розуму, знань, патріотизму, чия, може, совість і відповідальність?

Вольте дивитись, як деякі «обранці народу», використовуючи парламентську трибуну та прикриваючись високими словами про його долю, закликають до створення «нової імперії», відверто зневажають і нашу мову державу, і сам народ, цинічно кепкують над його нещастями і бідами. Та чи усвідомлюють ці люди, над чим кепкують?

Лише час та історія можуть бути найоб'єктивнішими суддями. Вірю, що попри всі чор-

ні прогнози, наша Україна зійде на ноги. І жити в ній ще вважатимуть за високу честь. Але як тоді дивитимеся в свою душу той, хто кидає її в лиху годину, хто обирає сьогодні до нитки старого пенсіонера? Мабуть, спокійно, бо порядність, їх душевний стан. Нас ніхто не врятує, окрім нас самих. Тож не будьмо байдужими, не миримся з несправедливістю, пам'ятаймо, що тільки наполеглива праця зробить державу сильною, а нас — заможними. Завжди пам'ятаймо про тих, хто про себе подбати не в змозі. Адже кожен з нас не вічний і мусить залишити по собі добрий слід у житті.

Народна мудрість учить: «Під лежачий камінь вода не тече». Не приведи, Господи, бути тим важким, лежачим, холодним і бездумним камінем!

Борис ПОНОМАРЕНКО,
народний депутат України.

Точка зору

Міністерство науки з обмеженою відповідальністю чи Академія?

Є РІЗНІ точки зору на критичний стан у вітчизняній науці. Не позбавлено сенсу й думка про цілеспрямовану діяльність з розвитку наукової бази в Україні зацікавлених у цьому зовнішніх та внутрішніх сил. Безперечно, далися ознаки також економічній неадапції на шляху становлення молоді держави, інші об'єктивні та суб'єктивні чинники. Віднайти тут істину надзвичайно важливо.

Та не менш важливо, виходячи із сучасних реалій, здійснити виважений ефективний заходи для подолання кризи. А починати слід з усвідомлення того, що наука, яка вона нині у плані організації та управління, нашому суспільству не потрібна. Бо хоча і в мукх, повільно, але в Україні народжується новий базис — ринкова економіка, відповідні процеси відбуваються і в сфері державотворення.

У КРАЇНІ скрутному становищі опинилася фундаментальна наука України, яку протягом цієї радянської доби вважали «Попелюшковою», бо всю увагу звертали на прикладні науки, що могли давати практичні результати. Нині через відсутність наукової інформації та елементарних умов для роботи українські вчені втрачають орієнтацію, а рівень їхніх досліджень швидко знижується.

Згодомлім науковцям слід зрозуміти, що жодні волюнтарії під стінами Кабінету міністрів або Верховної Ради не можуть поліпшити їхнє становище і що своїм законні претензії треба спрямовувати до президії НАНУ. Академічним керівникам важко уявити реальний, ступінь матеріального зuboження підлеглих науковців, бо самі вони мають щомісячні виплати від держави за академічні звання, вчасно

я. А от наука, котра за своєю природою має бути зв'язною субстанцією між базисом і надбудовою, залишається такою, якою вона була в колишньому СРСР. Тобто у новоствореному державному механізмі вона не виконує певної конструктивно-позитивної функції, залишаючись недоречним уламком старої імперської машини. Природно, прогресивні структури нової системи не сприймають, відіштовхують застарілі елементи, і ця суперечність, на наш погляд, є основою проблеми. Тож головне завдання полягає в тому, щоб реформувати науку, зробити її органічною складовою сучасного соціального буття.

Для цього наука повинна слугувати ефективним комунікаційним механізмом між базисом та надбудовою.

одержують заробітну плату у президії, а також більшість з них має ще й додаткові джерела грошей — через участь у сучасних комерційних структурах або як зарубіжні благодійницькі стипендії тощо. У свою чергу, більшість рядових співробітників досі поборюється брати участь в акціях протесту, у такій спосіб мирячись із прихованим безробіттям.

Якщо в попередні роки керівництво інститутів керувалося у своїх діях розпорядженнями президії, то тепер йому надано можливість самому знаходити шляхи вививання.

Фундаментальні інститути мають бути на повному державному забезпеченні, принаймні, протягом року, разом з музеями, науковими бібліотеками та іншими установами, які становлять Національне багатство. Але на відміну від останніх вони мають за цей час пройти сувору експертизу нової тематики. Затим їх треба реорганізувати, залишивши невелике базове фінансування на обслуговування будівель і сплату комунальних послуг. А основні кошти розподіляти за конкурсною системою, спрямовуючи їх окремим виконавцям.

вою, бути каталізатором державотворчих процесів у країні. Ці функції наука здатна виконувати лише за умови відновлення цілісності науково-освітнього комплексу, природного поєднання галузевої науки й виробництва.

На мою думку, потрібно повернутися до системи, подібної до тієї, що була в дореволюційній Росії і яка пройшла випробування часом у багатьох розвинених країнах світу. Це означає передусім ліквідацію НАН України як «міністра науки з обмеженою відповідальністю». Йі треба відновити статус, котрий вона мала на момент заснування її Вернадським і що його мають нині Королівське наукове товариство Великобританії чи Академія Наук Франції. Тобто авторитетного центру наукової думки, не обтяженого, як нині, керівництвом усілякими НДІ та КБ. При цьому держава забезпечує Академію належну фінансову підтримку, зокрема на виплату стипендій діючим членам і членам-кореспондентам, утримання адміністрації, бібліотек,

проведення різноманітних заходів тощо.

Більшість академічних інститутів, а можливо, й частку галузевих, доцільно закріпити за державними університетами, створивши єдині державні науково-освітні комплекси. Решту інститутів, таких, наприклад, як Інститут електророзв'язування ім.Патона, передати науково-виробничим об'єднанням (НВО) відповідного профілю. Галузева наука, пов'язана з промисловістю, найкраще розвиватиметься у складі НВО, і в перспективі Україна матиме добре збалансовані (наука плюс виробництво) потужні корпорації на зразок «Боїнгу» або «Дженерал Електрик».

Для проведення єдиної державної політики в галузі науки й освіти потрібно створити Міністерство науки й освіти. Це дасть можливість об'єднати органічно пов'язані галузі, забезпечити їх динамічний розвиток і взаємозбагачення.

Реформи конче нагріли. І чим скоріше на них зважатиме наша законодавча та виконавча влада, тим швидше наука в Україні перетвориться з набридлого прохача бюджетного «пайка» у продуктивну силу, здатну виконувати свою специфічну соціальну й економічну функції.

Віктор КУЛІШ,
доктор фізико-математичних наук.
Суми.

«Єврика» на мітинги не ходить

Великі технічні інститути мають геть звільнитися від опіки НАНУ, перетворившись у самостійні науково-виробничі фірми або ставши науковими підрозділами великих корпорацій. Нїде в світі держава не витримує гроші платників податків на створення нової техніки — вони самі підтримують цей процес, купуючи вироби. А коли йдеться про створення, наприклад, нових озброєнь, то держава укладає договори з фірмами на виконання замовлень.

Невеликі інститути фундаментального наукого могли б і надалі існувати в системі Національної Академії, якщо реформування справді зробить її більш демократичною, здатною до саморегулювання.

Оновлена Національна Академія наук, звільнившись від важких адміністративно-господарських справ, повернеться на почесне зібрання найбільш плідних учених. Замість отримання від держави грошей за своє членство вони, навпаки, збиратимуть членські внески на організаційні витрати. Існуючі на громадських засадах, як Академія може принести велику користь Україні, надаючи пора-

ди урядові щодо наукової політики, займаючись експертизою та поширенням знань. Керівництво НАНУ висловлює твердження: нібито йі система поєднання наукових інститутів є «традицією», яку не можна ламати. З цього приводу слід нагадати, що передача науки до Академії була здійснена радянським урядом для усунення з університетів «реакційних» професорів, чий вплив завважав «комуністичному вихованню» молоді. Українську Академію наук започаткували професори, які займалися наукою на своїх університетських кафедрах. Тож можна спокійно відмовитися від ще одної «радянської традиції» і повернутися до визначеної у усьому світі системи організації науки.

Проблеми науки в Україні не можна розглядати осторонь загальної ситуації у державі, яка перебуває у глибокій кризі. Через те, що в неї немає коштів на «цивілізоване» розв'язання проблем, то будь-який перебіг подій з реформою науки принесе нові тяжкі випробування для вчених.

Тетяна ПАЛІАДІНА,
доктор біологічних наук.

Хроніка. Факти. Події

• Софія

Відносини розвиваються успішно

Про це заявив Президент Республіки Болгарія Желю Желев після зустрічі з міністром закордонних справ України Геннадієм Удовенком, який перебуває в Софії з офіційним візитом. Проведені переговори і документи, які буде підписано за їх підсумками, зокрема міжурядова Угода про торговельно-економічне співробітництво і Конвенція про уникнення подвійного оподаткування, зазначив Президент, матимуть істотний вплив на подальші відносини між нашими країнами.

• Відень

Візит делегації Міноборони

На запрошення міністра оборони Австрії В.Фасслабенда у Відні перебуває з офіційним візитом делегація Міністерства оборони України на чолі з міністром Валерієм Шмаровим. Як повідомляють Українському посольству в Австрії, програмою перебування передбачені зустрічі і переговори В.Шмарова з широким колом питань військово-політичного характеру з Головою Національної Ради Х.Ойшнером, міністром оборони В.Фасслабендом. Відбуватиметься підписання Угоди між міністерствами оборони про співробітництво у військовій галузі. Українська делегація відалає також Військову академію та авіаційний підрозділ австрійської армії.

• Москва

Закон про вибори вистояв

Рішення про відмову в прийнятті на розгляд запити Верховного суду Російської Федерації та частини депутатів Держдуми про перевірку конституційності закону про вибори прийнято на пленумі Конституційного суду РФ. «Рішення Конституційного суду не знало напруги, позбавлено і висновків, адекватних сумнівів з приводу якості закону про вибори депутатів Держдуми», — заявив сьогодні прес-секретар Президента РФ Сергій Мєдведев. За словами Сергія Мєдведева, «Конституційний суд надає депутатам змогу виявити політичну й громадську мудрість і продемонструвати відданість принципам народолюбства, вносячи необхідні поправки до закону про вибори».

Переговори в Чечні триватимуть

«У Чечні нагнітається обстановка силами, які прагнуть до стабілізації». Так прокоментував прем'єр-міністр Росії Віктор Черноміркін останні терористичні акти в Грозному, зокрема замах на Доку Завгаєва.

Після замаху на Д. Завгаєва переговори згорнуто не було, заявив глава уряду Росії. «Ми використовуємо переговори для стабілізації ситуації в Чеченській Республіці», — сказав Віктор Черноміркін.

• Вашингтон

Американці домовилися, і нам не завадило б

Повновили роботу всі 800 тис. співробітників міністерств і відомств, яких було відправлено тяждень тому у вимушені відпустки через бюджетну кризу, що спалахнула в Сполучених Штатах. Після того, як адміністрація і конгрес уклали в неділю вчорашній компромісний угоду про тимчасове фінансування уряду аж до 15 грудня, знову відкривалися американські паспортні столи і пункти соціального забезпечення, державні музеї і національні парки, консульства США за рубежом та федеральні науково-дослідні центри.

За повідомленнями наших кореспондентів та інформаційних агентств.

Перемогла демократія. Не бійтеся...

(Початок на 1-й стор.).

Це підтвердила на спеціальній прес-конференції Державна виборча комісія країни. Як свідчить її офіційне повідомлення про результати II туру президентських виборів, за пана Квасневського проголосували 51,72 процента польських виборців. Нинішній глава держави Лєх Валєса, який тепер складає повноваження, отримав 48,28 процента голосів виборців.

«У Польщі перемогла демократія, — заявив новий президент Республіки Польща Олександр Квасневський. — Не бійтеся... Ми — демократична країна більше, ніж раніше. Польське суверенітет продемонструвало свою зрілість, свої демократичні здібності», — повідомило агентство ІТАР-ТАРС.

Як пообіцяв новообраний президент, Польща не зійде із шляху реформ. Пізніше учасники в понеділок, після офіційного оголошення результатів другого туру виборів, він звернувся до співгромадян по телебаченню із штаб-квартири своєї передвиборчої кампанії. «Польща була і є в Європі, — підкреслює «президент-елект», як називають тут нового главу держави до моменту офіційного вступу на посаду. — Сьогодні перед нами стоїть завдання «вписати» її в структури ЄС і Європейської безпеки, в структури Північноатлантичного альянсу».

Варто зазначити, що, прихильник вступу Польщі до НАТО, Олександр Квасневський у своїх передвиборчих виступах неодноразово заявляв: він переконаний у тому, що альянс має

заснати глибоких змін і прийняти до своїх лав Росію та Україну.

Коментуючи результати президентських виборів у Польщі, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз під час прес-конференції у Києві висловив думку, що обрання президентом Олександра Квасневського — закономірний процес, який відбувається в посткомуністичних країнах.

Як повідомив у телефонній розмові політичний радник посольства Республіки Польща в Україні пан Мирослав Чєшлик: «У зв'язку з обранням нового президента не передбачається ніяких змін в українсько-польських відносинах. Адже принципи польської зовнішньої політики залишаються такими, як були досі. Наскільки мені відомо, такої ж точки зору дотримуватиметься і міністр закордонних справ України пан Геннадій Удовєнко».

Шоправда, в Україні не всі так оптимістично сприйняли повідомлення про зміну керівника сусідньої держави.

Ось як прокоментував ситуацію, що склалася, начальник аналітичного управління Фонду підтримки досліджень у сфері національної безпеки Дмитро ПАСТЕРНАК-ТАРАНУШЕНКО:

«Смакуючи успіхи словової дипломатії в Боснії, Захід прогледів величезну небезпеку його стратегічним інтересам в особі «полівини» Східної Європи. Звичайно, перемога соціал-демократів у Німеччині ці лейбористів у Великобританії ніколи не виводила ці країни за рамки європейського співтовариства. Так і успіх лівих у Болгарії, Угорщині і Польщі не

віщує повернення до старих часів. Але у Москві з'являється шанс протидіяти спробам США та Західної Європи закрити геополітичні і особливо економічні наслідки поразки СРСР в «холодній війні».

Навряд чи цей шанс буде використано, адже «оксамитове» полівиння Східної Європи може завершитися «лівим маршем» у Москві. А російським лівим традиційно підводять відсутність почуття міри і такту у спілкуванні із зовнішнім світом.

Тому майже несприятелюваність російських засобів масової інформації з приводу перемоги Квасневського може виявитися безплідною. Росія вперто не відокремлюється від імперського «синдрому». А самолюбна Польща здавна насторожено ставилася до будь-яких імперій, здатних посягнути на її інтереси.

На українсько-польських відносинах результат виборів навряд чи позначиться. Але припинення чвар між гілками влади дасть можливість Польщі динамічніше розвиватися. У нас з'являться більш стабільний і прагматичний суспільний і сильний конкурент.

Перемога лівих у Польщі — важливий символ у передачі виборів у Росії. У разі схожого результату виборів у Російській Федерації Україна може опинитися в практично цілковитому лівому оточенні.

Без сумніву, з обранням нового президента Республіки Польща взаємовідносини наших держав виходять на новий шабел. Проте яким він буде — побачимо. Адже передвиборчі лозунги — це одне, а реальні життя — дещо інше...

Людмила ФІСЮН.

Пиріда-Подія (з Латвії)

Зброя для самооборони

У Латвії 45 тисяч 119 чоловік мають дозвіл на придбання зброї, а офіційно зареєстровано — 56 тис. 345 одиниць зброї. Дозвіл на придбання зброї в країні мають право отримати лише громадяни країни.

За одним дозволом можна придбати кілька одиниць зброї, наприклад, мисливську рушницю, карабін та пістолет для самооборони. На носіння з метою самооборони видано 840 дозволів.

Торгують зброєю нині в Латвії приблизно 20 фірм, а на ведення такої діяльності видано 33 ліцензії.

Щоб пам'ятали...

Можливо, через місяць що три з'являться воскова фігура... Раймонда Паулса. Маєстро дозволив зняти з себе маску, що слугуватиме для початку роботи над увічненням його портрета. Досі з латвійських артистів лише фігуру Біл Артамана було виготовлено з воску.

Кладовище затонулих кораблів

Балтійське море є, можливо, найбільшим серед відомих кладовищ затонулих кораблів.

На його дні до наших днів збереглися сотні середньовічних фрегатів, що були колись трізнавою силою і загинули здебільшого під час морських боїв, стверджують історики.

На знімку: красуня Рига.

Норвезька «тюрма» Троцького

НЕПОДАЛІК міста Хурум, що кілометрів за сто на південь від Осло, збудована одиниця маєток Суннібо-Горд. Місце таке ж мальовчисте, як і в горах. Тільки опинившись тут, можна зрозуміти, чому 1936 року Суннібо-Горд було обрано норвезькими властями місцем інтернування одного з найбільш відомих політичних вигнанців усіх часів — Лева Троцького.

ретворив свій будинок щось на зразок музею Троцького. Разом зі своїм онуком, Херальдом Халворсеном, молодшим, вони збирають усі, що написано про Троцького, і дбайливо зберігають домашні речі, якими користувалися подружжя Троцьких. «По-різному можна ставитися до особи Троцького, — каже Херальд

Халворсен, — проте все, що пов'язано з цією незвичайною, талановитою людиною, як відчутно впливало на свідомість не одного покоління, становить величезний інтерес».

На знімку: маєток Суннібо-Горд — норвезька «тюрма» Троцького. Фото Ігоря ПШЕНИЧНИКОВА (ІТАР-ТАРС).

Експрес-інтерв'ю

Власником може стати кожний. У Польщі

НАПРИКІНЦІ листопада в Республіці Польща розпочинається масова приватизація.

Кореспондент «ГУ» Людмила Фісун зателефонувала в Посольство Республіки Польща в Україні і попросила прокоментувати цю подію прес-секретаря пана Анджєя Влаха.

— Цю акцію готували три роки. За визнанням Міжнародного валютного фонду, процес масової приватизації у нашій державі забезпечено краще, ніж в інших постсоціалістичних країнах. Скажімо, ваучери громадянам продаватимуть, а не роздаватимуть безплатно, як, приміром, в Україні, хоч ціна досить символічна: приблизно 10 доларів за ваучер. Для порівняння: середня зарплата в Польщі становить 200—300 доларів. Через рік усі невикуплені ваучери продаватимуть через біржу. Якщо громадянин не захоче свій викуплений ваучер вкласти у приватизаційний фонд, то він зможе продати його через біржу.

Масова приватизація дасть можливість стати реальним власником кожному, хто побажає.

Проблема

СМЕРТНА КАРА: «ЗА» І «ПРОТИ»

ІСТОРІЯ першого, описаного в Біблії, тяжкого злочину відома: Каїн убив свого брата Авеля через заздрощі й був засуджений Богом на вічне вигнання. Звернувши увагу: смертну кару не застосовано.

Протягом віків правозащитці, філософи й письменники «ламали списи» щодо того, застосовувати смертну кару чи ні. Багато видатних людей не схвалювали такої міри покарання (скажімо, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах чи російський академік Андрій Сахаров). А ось великі німецькі філософи Кант і Гегель виступали «за». Так само, як і, приміром, Джордж Буш і Маргарет Тетчер. Чого не скажеш про... теоретика класової боротьби і диктатору пролетаріату Карла Маркса, який сумнівався у можливість... знайти принципи, за допомогою якого можна було б обґрунтувати справедливості смертної кари в суспільстві, яке чваниться своєю цивілізацією». Проте

його учні та послідовники, «вірні марксистів», мали щодо цього дещо іншу думку... У США смертна кара має місце в більшості штатів, її застосовують навіть до осіб, котрим виповнилося лише 16 років. Ця міра покарання існує також в Китаї, Японії, в ряді арабських та африканських країн.

Інша ситуація у Великобританії, Франції, ФРН, Італії та інших країнах. Максимальна міра покарання тут — довічне ув'язнення, чого немає в нас, в Україні. У нашій державі є багато прихильників замін смертної кари довічним ув'язненням, але давайте поміркуємо, що це нам дасть.

Досвід колишнього СРСР, що відмінив 1947 року смертну кару (і через 3 роки ввів її знову), а також США переконує: робити це недоцільно. Якщо заборонити застосування смертної кари, замінивши її довічним ув'язненням, тоді в міру позбавлення волі, окрім «злудливі у законі», особливо небезпечних рецидивістів, з'являться ще й страшні каста в'язнів, які можуть піти на будь-які злочини, з легкістю посягаючи на життя людей. Адже в них по-

переду — довічне ув'язнення, чого їм іще боїться? У США це практикується, але який сенс удруге засуджувати злочинця до довічного ув'язнення? А спеціальних колоній для таких немає. А в звичайних воні, «довічники», будуть реальною постійною загрозою навіть для охорони колоній.

Україну прийнято до Ради Європи, що вимагає від нашої держави приведення законодавства у певні норми. Однією з таких стало запровадження мораторію на виконання смертних вироків. Отже, смертній карі однозначне «ні»?

Добре їм у країнах Західної Європи, де, порівняно з Росією, Україною, країнами Середньої Азії чи Кавказу, набагато нижчий рівень скоєння навмисних убивств, за які в нас застосовували смертну кару. Ось, наприклад, у Великобританії, що за чисельністю населення майже рівна Україні, за рік скоюють десь 500 навмисних убивств — приблизно стільки, скільки за рік їх має місце лише в одній Донецькій області.

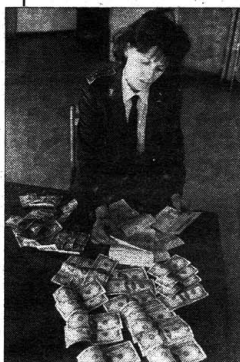
Зрозуміло, що смертна кара — дія негуманна, навіть аморальна. Але нині, коли так розгул злочинності, в тому числі організованої, коли існують бандитські угруповання, коли здійснюють убивства на замовлення, захоплення заручників тощо, скасування смертної кари народ не зустріне схвально. Це не приведе до зменшення злочинності.

... Мешканці Рівного пам'ятають, як злочинці-рецидивісти О. Козлов і В. Венгеренко з особливою жорстокістю вбили молодшу жінку Людмилу Делісандру та її дворічного сина Віталіка. Вбивць засудили до смертної кари. Венгеренко повісився, Козлова розстріляли... І нехай гуманісти спробують довести необхідність негайного скасування смертної кари родичам по-зірково вбитої Людмили Делісандри...

Аркадій ТЕНЕНБАУМ,
старший помічник прокурора
області, старший радник юстиції.
Рівненська область.

Кордон

Перелітні... долари

Першого разу «зелені» хотіли незаконно перетнути кордон у футлярі з піл бінюла одного з членів екіпажу літака, що здійснював рейс «Ужгород — Острава» (Чехія). Поруч з понад 9 тисячами доларів США «сховалися» ще й 2 750 фунтів стерлінгів та 2,2 мільярда карбованців. Що планували робити за кордоном з вітчизняною готівкою, — невідомо.

Слідство розставити усі крапки над «і» в справі зарубіжних комерсантів, які теж хотіли незаконно вивезти з України 91 тисячу доларів США та 51 тисячу німецьких марок. Валюту виявлено також у літаку чартерного рейсу з Ужгорода до Москви. Як бачимо, з легковим автомобілем, автобусом та позавид контрабанди гроші поступово «передискоковуються» у більш швидкі транспортні засоби. Охоронці кордону почали ще ретельніше оглядати всі закутки міжнародних лайнерів, де можна сховати контрабанду.

Ужгород.

Микола ГОРБАТ.

Фото Георгія УДОВИЧЕНКА (Укрінформ).

Гуртом на контрабандиста

Виконуючи рішення Координаційного комітету боротьби з корупцією і організованою злочинністю, Прикордонні війська України у взаємодії з органами МВС і Держмитком вживають заходів для запобігання вивезення через державний кордон України товарів і сировини.

Так, в аеропорту міста Ужгород під час проведення спільного прикордонного і митного контролю літака, зафрахтованого однією з німецьких авіакомпаній, у пілотській кабіні було виявлено приховану від контролю валюту на 22 мільярда 600 мільйонів карбо-

ванців (91270 американських доларів та 51840 німецьких марок).

А на кордоні з Республікою Молдова у районі населеного пункту Роздільня Олександрівської області спільно з працівниками МВС Роздільнянського райвідділу на об'їзному шляху затримано «КамАЗ», у якому було 10 тонн міді на суму 28,5 мільярда карбованців. Автомобіль супроводжував «Мерседес», водій якого, громадянин Молдови, та офіцер прикордонної поліції Республіки Молдова намагалися з місця події зникнути.

Вчать на охоронців

Четверо з кожних п'яти охоронців Державного кордону України — випускники навчального центру Прикордонних військ України, розташованого в мальовничій місцині на Черкащині. Понад 25 спеціальностей опановують курсанти в центрі підготовки. До речі, навчання під Черкасами закінчив і курсант Шмаров — син міністра оборони України В.Шмарова.

Сьогодні в центрі гаряча праця — триває переатестація сергантийського складу, прибуває молоде пополнення.

Лідія ЧЕРКАСЬКА.

ДЕСАНТНИКИ ОПАНОВУЮТЬ НОВУ ПРОФЕСІЮ

КОНТРАБАНДИСТАМ, яким «пощастило» зустрітись з військами Кременчуцького аеромобільного прикордонного загону спеціального призначення, не позавдають. Небагато десантників змінили форму: переїхали з повітряно-десантних до прикордонних військ. За декілька днів перебування прикордонників-десантників на українсько-російському кордоні кременчужани зібрили «данину» на сотні мільйонів карбованців й тисячі американських доларів.

— Результат операції міг би бути вагомий, якби не спрацювала сумнозвісна «інформаційна агентура» контрабандистів, яка дала змогу знаній масі «воєдярець» уникнути «врат», — розповідає учасник операції капітан Ігор Анонін. — Але не будемо забувати, що наш загін тільки-но одягнув зелені берети, а нову професію не опановують за кілька місяців. Коли готувався цей матеріал до друку, кременчуцький прикордонний загін спеціального призначення отримав наказ перекрити шляхи ймовірного руху контрабандистів на одній з ділянок українсько-молдовського кордону. Служба триває...

На знімку Григорія НІКОЛАЄНКА: без сумніву, колишній десантник «граніт прикордонної науки» — по зубам.

Олександр ФІЛЬ.

Повертаючись до надрукованого

Продовжити до... нескінченності?

Двічі (21 березня і 28 червня ц.р.) в «Голосі України» було вміщено листи дружини працівника соціального ізолятора з Рівного Валентина Дмитрука про нестерпні житлові умови цієї сім'ї.

Народний депутат України Роман Омельчук направив депутатське звернення міністру внутрішніх справ України Ю. Кравченку, бо саме з його відом-

ства виходили самі відписки. Депутат писав, що родичі комісії, які обстежували стан житла В.Дмитрука, дійшли висновку про докорінну потребу негайно відремонтувати їй сім'ю. Але практично ніхто цим не займався. Шоправа, була спроба переселити сім'ю з одного «лоху» до іншого, на що вона, звичайно, не могла погодитися... Депутат просив міністра уваж-

но розглянути цю справу, проявити принципиовість й остаточно розв'язати питання щодо поліпшення житлових умов сім'ї В.О.Дмитрука.

Народному депутату надійшов латвий 17 липня ц.р. лист-відповідь з МВС, в якому начальнику господарчого управління М.Золотаревич писав: «У зв'язку з перевіркою скарги В.Дмитрука,

просимо продовжити строк виконання депутатського звернення до 7 серпня цього року».

Надворі бачимо, вже кінець листопада, а в МВС усе ще «перевіряють». То, що вже десятки разів перевірено й авторитетно доведене. То коли ж «продовжити строк виконання»? Доти, доки буде задано у Рівному «мілїцейський» житловий будинок (а це, кажуть, не за горами) і Дмитруків зрештою визволять з їхньої «в'язниці»?

Рівне.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Кримінал

Полювання на журналістів

Якось листопадового вечора пролунав потужний вибух у приміщенні чернівецької незалежної газети «Час». «Пекельну машинку» було встановлено у кабінеті редактора. Вибуховою хвилюю пошкоджено вікна, двері, пошкоджено майже, редакційний архів. Стеля та стіни напшигвані сотнями осколків.

На щастя, обійшлося без жертв, бо колектив редакції покинув приміщення після завершення трудового дня.

С різні здогади з приводу варварської акції. Один з них найімовірніший: вибух влаштували мафіозні структури, які діють на території Калінінського району в Чернівцях — найбільшого «товчак» в Україні — за серію викрадінь публікацій, вміщених на сторінках часопису.

Редакція й раніше допущала мафіозним кланом своїми гострими виступами, за що їй не раз біли вікна, виламували двері, погрожували розправою. Цього разу в хід пішла вибухівка.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

«Данину» брали свої

Широкого розголосу набула в Черкасах незвичайна подія: міська прокуратура висунула звинувачення у рекеті майорові міліції С., заступникові начальника відділу захисту економіки від злочинних посягань та старшому лейтенантові К. Два, тепер уже колишні, правоохоронці, об'єднавшись з мажорантським рецидивістом у групу, вимагали від підприємців щорічної сплати «данини». Черкаське УБОЗ, викришив рекетирів у міліцейських погонах, оголосило нещадну війну усім, хто наважиться ганьбити честь співробітника міліції.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаси.

Газовий лічильник засік небезпечні коливання вітчизняної економічної політики

ЯК У КРАПЛИНІ води відбивається світ, так і в незвичайній, на перший погляд, проблемі одного виробництва відбивається загальна прихована тенденція. Не іноземний конкурент зубить на шого виробника, а лише суміш, що «зісїє» у верхах, в економічній діяльності відображення того чи того іншого товару української марки.

У даному разі йдеться про побутові газові лічильники. Непорозуміння, що постані під час їх випуску та встановлення, можуть перерости в грандіозний скандал, іскри якого вже миттєво у пресі.

Річ у тім, що з об'єктивних причин в Україні сформувалася безпрецедентно місткий ринок цих самих лічильників. Енергетична криза змусила серйозно замислитися про обсяги використання газу. Чи обґрунтовані вони? Досвід провідних країн світу підказав, що значної економії можна досягти запровадженням повсюдного обліку витратчаного газу. Мінімалістично і економічно, газової нафтопереробної промисловості розробили «Багаторазу» програму виробництва приладів обліку використання газу та повсякденного оснащення ними житлового фонду. Згідно з цією програмою до 2001 року треба виготовити 9,5 млн. лічильників. У тому числі в 1995 році — 154 тисячі. Та плани, як-то кажуть, може бути громадська. А ось реально маємо таку офіційну довідку корпорації «Укргаз»:

«За станом на 1.10.95 р. на підприємствах Міннашпрому України — Київському ВО «Октябрь» й Івано-Франківському заводу «Промприлад» виготовлено 61,5 тисячі лічильників. Крім того, СП «Шлюмбергер-Укргаз метерс компани» за 16.05.95 р. по 1.10.95 р. передано для встановлення 20,2 тисячі лічильників». Далі в довідці сказано, що це разом становить 16 % від потреби. Темпи надто низькі. Комерційні організації закупають лічильники за кордоном, а корпорація «Укргаз» створює спільні підприємства з їх виготовленням.

1994 року у споживачів було встановлено 18,5 тисячі лічильників газу, з них 14 тисячі законкордовані. На 1.09.95 р. встановлено ще 109 тисяч лічильників, а закуплено 203 тисячі. Різниця пояснюється неплановою потребою населення.

Постановою Кабінету міністрів України від 14.06.95 р. № 422 передбачено створення при Міністерстві фінансів України позабюджетного фонду сприяння виробництву та впровадженню побутових лічильників газу за рахунок підняття ціни на газ для промислових підприємств на 1 %. Формування фонду мало розпочатися з 10 серпня, але кошти ще не надходили.

Незрозумілим оком видно: «Багаторазу» програма не спрацювала. Чому? Відповідь начебто лежить на поверхні — вичислені виробники надто повільно «розкручуються». Чи так воно насправді?

Самі ми й за сто років не «наситимо» свій ринок приладами обліку

Такої думки дотримувалися заступник голови корпорації «Укргаз» Тарас ФРЕЮК.

— Мені як газовику, ясна річ, важливо якомога шкоро ввести в експлуатацію лічильники. Адже нині знову гарячково вишукуємо мільйони доларів, щоб розрахуватися з російськими й турецькими експортерами газу. А якби був облік, витрачали ошальдіше газ й витрати на його зовнішню заміну зменшилися. Але наші підприємства ще тільки опановують виробництво лічильників, до речі, дуже складних приладів. Тому «запильовувати» лише на вітчизняних підприємствах і роботи на них ставку, гадаю, несправдливо. Ще й ціна наших лічильників значно вища за ціну від тих, що їх заводять комерсанти. А без конкуренції на ринку, де зараз уже чимало імпортованої продукції, наші виробники просто втратять контроль над собою і доведуть ціну товару до безглуздя. І так уже багато що з того, що робиться на вітчизняних заводах, до речі, від світової. А кисть? Далебі не завжди.

Звісно, хотілося б, щоб розвивалася вітчизняна промисловість і податки йшли до бюджету. Але такими темпами йти й за сто років не покрити потреби в тих самих лічильниках. Отже, треба шукати інші шляхи. Можливо, варто замислитися над варіантом закупівлі необхідної кількості лічильників за рубежом, а власне виробництво нехай

працює на перспективу. Причому поряд з розвитком вітчизняного виробництва створювати спільні підприємства з іноземними інвесторами. Нехай везуть свої технології, створюють у нас нові типи лічильників. І дозвільте, щоб іноземні фірми про створення таких спільних підприємств уже є.

Все має ґрунтуватися на суворому розрахунку. Якщо державі дешевше привезти комплектувальні, скажімо, з Кореї, то навіщо виробляти їх тут? І навпаки, ні французи, ні корейці не поведуть сюди свій товар, якщо дешевший буде наш, вітчизняний.

А коли все ж таки повірити у власні можливості...

І не піддаватися спокуси витратити кредитні кошти на закупівлю того, що все одно поки що оседе «мертвим вантажем» на складах. Тих самих, що вже затоварені продукцією київського заводу «Акорд». Слово — директору заводу Миколі ЗАХРАБОВУ.

— Можна, звичайно, пофантазувати на тему термінового придбання потрібних Україні мільйонів штук газових лічильників. Та як практик заповідаю вас: бажаного зосадження газу не станеться. З тієї простої причини, що газівників не в змозі швидко встановити таку кількість приладів, тим більше, якщо лічильники придбуть закордоном й різнотипні.

Ми дуже уважно вивчили питання ефективності запровадження лічильників. І з'ясувалося, що встановлення лічильників у квартирах з газовою лінійкою або навіть з лінійкою та водонагрівальною колонкою не таке актуальне, через тривалий термін окупності (від 7 до 10 років), а за рахунок грошей взагалі не виправдовує. Поступово в таких квартирах можна буде встановлювати малооб'ємні лічильники, але й виробництво їх слід налагоджувати також поступово, на тих потужностях, на яких виробляють лічильники середнього й великого об'єму — Г-4 і Г-6.

Великих лінійок, як і лінійок, що це продукція нашого заводу «Акорд». За всіма параметрами лінійкових випробувань лічильник Г-6, наприклад, визнано кращим від зарубіжних, що їх завозять. А коштує він, до речі, дешевше, аніж його датський аналог, також виготовлений за ліцензією фірми «Шлюмбергер» — 65 доларів проти датської ціни — 90 доларів). Та річ не в тім. Такі лінійки на зразок Г-6, широкого діапазону, ідеально підходять для приватних будинків і окупаються менш як за сезон. Отже саме їх потрібно встановлювати в усіх квартирах міста. За нашими підрахунками першочергова потреба України становить 4 млн. штук.

Упевнені, що Міннашпром силою своїх підприємств спроможний виготовити ту кількість лічильників, яку «Укргаз» задано встановити споживачам.

Повторюю, це як ніяк не мільйонний шук миттєво. Робота потребує часу, але створюється єдиний налагоджений ланцюжок без будь-яких посередників-комерсантів, без залежності від фірмових постачальників комплектувальних, а прибутку підприємства-виробника піде на розширення виробництва. Ось найбільш раціональний шлях.

Зараз, щоб збільшити обсяг випуску продукції, нам потрібні додаткові оборотні кошти. Жодних кредитів ми не отримуємо, але й подачок не просимо. Пропонуємо лише: замість закупівлі готових виробів за кордоном, краще брати необхідні підприємствам матеріали. Обійдеться дешевше! І ту ж саму кількість лічильників, у той же самий термін випустимо ми самі, силами українських робітників та інженерів. А це — до 20 тисяч чоловік. Навіщо ж поєзувати їх можливості працювати, годувати сім'ї?

На виробництві вітчизняних лічильників вже задіяно багато підприємств. Через місяць і на нашому заводі стане до ладу друга черга, зможемо у новому році випустити 800 тисяч штук приладів. Іх продають у комплекті з державною копією коштує на 8—11 млн. як імпорти, а 12 млн. 900 тис. з урахуванням ПДВ, але купують вже не треба бігати в пошуках кріплення, все готове до встановлення. У фірмовому магазині заводу «Акорд» (вул. Полярна, 20) можна без клопоту придбати все потрібне й отримати будь-яку консультацію.

Знаємо, що набирають обертів у цій роботі й інші виробники, в тому числі СП «Шлюмбергер-Укргаз метерс компани».

Проте в усіх офіційних документах відчувається цілковита недовіра у силі й можливості вітчизняного виробництва. Прихильники точної теорії економічної діяльності почасти мають рацію, хоча підкажуть під якусь теорію сьогоденну економічну ситуацію в країні напевно чи можливо. І сіло копіювати когось теж не слід.

У США, приміром, не вважають за доцільне складати власні відеоматеріали. Дешевше привезти японські. А в Німеччині більшість товарів виробляють самі. Після воєнного розрухи уряд добре підтримував німецьких товаровиробників. І зараз підтримує. Гадаю, що і нам треба йти власним шляхом. Вітчизняна промисловість у скруті, є єдиний шлях, де намагаються налагодити власний виробничий цикл і, якщо не підтримати це, то здала чого взагалі існує наша держава?

І звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Із звернення до Кабінету міністрів інженерів заводу «Акорд» к.т.н. М. Малхозова, ВО «Октябрь» В. Борисенка, технічного директора асоціації «AURUS» А. Зубарева.

Вих лічильників, що їх використовують в Україні.

4. Міжвідомчий комісії здійснити аналіз усіх типів лічильників імпортованого виробництва на відповідність вимогам п.3 і заборонити ввезення лічильників, що не відповідають цим вимогам.

5. Розробникам лічильників здійснити аналіз технічних завдань на відповідність вимогам п.3 і скоригувати їх за потреби.

6. Міжвідомчий комісії здійснити аналіз розроблених лічильників газу. Вибрати найперспективнішу конструкцію, забезпечити фінансування її розробки й освоєння з наступним виробництвом підприємствами — учасниками проєкту.

7. Міжвідомчий комісії забезпечити урядові підприємства іноземних фірм, які здійснюють інвестиції або дають товарний кредит у вигляді технологічного обладнання для виробництва лічильників газу, при цьому зводячи до мінімуму або нулю поставки лічильників газу за товарним кредитом.

8. Міжвідомчий комісії розробити заходи залучення приватного капіталу у виробництво і запровадження лічильників газу.

9. Систематизувати шляхи проходження лічильника від виробника до споживача.

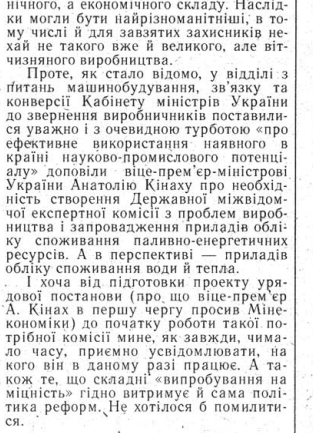
Від редакції. Будь-який прилад лише тоді чогось вартий, коли успішно витримує різні випробування на міцність.

Навколо українського газового лічильника склалася просто-таки екстремальна ситуація: бути чи не бути?

Прилад виявився на диво чуйний і зафіксував цікаву, далебі не для всіх вичитану інформацію. Причому з технічного, а економічного складу. Наслідки могли бути найрізноманітніші, в тому числі й для завзятих захисників нехай не такого вже й великого, але вітчизняного виробництва.

Проте, як стало відомо, у відділі з питань машинобудування, зв'язку та конверсії Кабінету міністрів України до звернення виробничників поставили уважно і з очевидною турботою «про ефективне використання наявного в країні науково-промислового потенціалу» доповили «виз-прем'єр-міністрів України» Анатолія Кінаха про необхідність створення державної міжведомчої експертної комісії з проблем виробництва і запровадження приладів обліку споживання паливно-енергетичних ресурсів. А в перспективі — приладів обліку споживання води й тепла.

І хоча від підготовки проєкту урядової постанови (про що віспівує пер А. Кінаха в першу чергу прося М. М. Кономенко) до початку роботи такої потрібної комісії мене, як завжди, чимало часу, приємно усвідомлювати, на кого він в даному разі працює. А також те, що складні «випробування на міцність» гідно витримує й сама політична реформа. Не хотілося б помилитися.

Сторінку підготувала Людмила МЕНЖУЛІНА. Тел. 441-88-58.

Весь спектр европейского технологического оборудования
для автозаправных станций і нафтобаз.

- топливороздавательные колонки
- электронные керуочі системи
- технологичне оснащення
- гарантії та сервісне обслуговування

Постачання комплектів технологічного обладнання для АЗС (евростандарт).

Будівництво АЗС "під ключ".

Тел.: (05672) 6-25-17, 6-26-62;
факс: (05672) 6-49-35.

Концерн "ЛИС" офіційний представник АО "ADAST" на Україні.

* Купуємо нафтопродукти. Зацікавлені в довгострокових договорах на постійне постачання ПММ (від 1000 т./міс.).

Концерн «Укрпромінвест»

СПЕЦИИ

в любом количестве со склада
в Киеве

1. Перец черный горошек	(25 г)	20 000	крб./шт.
2. Перец черный молотый	(25 г)	20 000	крб./шт.
3. Перец душистый	(25 г)	17 600	крб./шт.
4. Гвоздика	(20 г)	10 000	крб./шт.
5. Корица молотая	(25 г)	22 000	крб./шт.
6. Ванильный сахар	(10 г)	5 000	крб./шт.
7. Лимонная кислота	(25 г)	11 500	крб./шт.
8. Желатин	(25 г)	59 000	крб./шт.

Возможна доставка по Украине.

Тел.: (044) 462-57-67, 462-57-68, 462-57-69, 462-57-70.

Вниманию руководителей предприятий,
банков и финансовых компаний!

КОММЕРЧЕСКИЙ БАНК «ПРИВАТБАНК»

предлагает новую услугу
по покупке-продаже
ДОЛГОВЫХ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ
предприятий и банков.

Осуществляем:

- покупке - продаже;
- постоянные котировки;
- весь комплекс операций с векселями.

Прием заявок и консультации по
телефонам в г. Днепропетровске:
(0562) 79-05-95, 79-05-96, 47-71-52.
Факс: (0562) 47-70-63.

НАДЕЖНО И ОПЕРАТИВНО!

Котировки долговых обязательств в вексельном центре КБ «Приватбанк» на 20.10.95 г.

Должник	Сумма долга млрд.крб.	Котировка долга в %	Должник	Сумма долга млрд.крб.	Котировка долга в %
БАНКИ			ПРЕДПРИЯТИЯ		
КБ "Атлант" г.Киев	18.2	50	ПО "ОМЗ"	535.7	90
КБ "Балтика" г.Рига	57.0	45	Номосковский Трубн. з-д	337.6	90
КБ "Либанс" г.Ливан	100.1	50	ЮТЗ (г.Никополь)	48.8	85
АКБ "Актаро"	14.0	50	Алчевский ЮЗ	4.9	95
Банк "Промин"	70.2	55	Авдеевский ЮЗ	3.8	95
Банк "Ремонт"	133.5	55	Днепропетровский ЮЗ	107.0	90
Интранс	60.0	22	"Криворожсталь"	50.0	90
Банк "Возрождение"	11.9	85	"Азовсталь"	5.9	95
Киевский коммерческий			Макеевский металлург. к-т	708.1	95
центральный банк (г.Севастополь)	25.5	75	Алчевский металлург. к-т	10.7	95
АКБ "Либанс"	30.0	25	Чаусовский металлург. к-т	30.6	95
Геобанк	7.2	80	Днепропетровский металлург. к-т	50.0	90
АКБ "Центральноволжский"	9.4	95	"Азовсталь"	2	4.1
РНБ (Россия)	7.5	97	Енакиевский металлург. завод	10.6	95
Московский межрегиональный			Мариупольский ГОК	4.9	75
коммерческий банк (млн.руб.)	54.4	75	Ингулецкий ГОК	10.0	97
ФИРМЫ			Северный ГОК	30.0	97
"ТОФИЯ" ЛТД (г.Херсон, тм.дол.)	365.5	85	Куратовский ГРЭС	2.1	95
АО "Днепрогидроэнерго"			Черновицкий АЭС	30.0	95
(Россия, млрд.долл.)	2.5	95	Оп.-мех. з-д "Карпаты"	17.8	80
АОСТ "Росагропротектор" (млн.руб.)	15.0	99	г.Новый Раздолье (тм.нм. марок)	46.8	95
			Киевского	305.7	95
			Днепропетровского областного	52.0	95
			Киево-Западного жел.дорога		

ООО АО «Укрэнергопром»

веп
проектирует: ТЭЦ, котельные, тепловые
сети;
осуществляет реконструкцию энергетических объектов;
разрабатывает схемы теплоснабжения городов и промрайонов;
выполняет комплексные изыскания, бурение и ремонт артскважин.

252110, г. Киев, ул. Соломенская, 5.
Тел. (044) 276-81-61,
факс (044) 276-81-62.

Организация реализует со склада
в г. Днепропетровске

ШИНЫ

и АККУМУЛЯТОРЫ

для грузовых и легковых
автомобилей, сельхозтехники,
погрузчиков и мотоциклов.

Самовывоз
и вагонные поставки.

Тел.: (0562) 44-00-44, 44-54-48;
факс 44-24-06.

зі складу в Києві та на замовлення реалізує:
- легкові автомобілі ВАЗ (у тому числі "Нива-Тагга"),
ГАЗ, "Москвич";
- УАЗ, ГАЗ і РАФ будь-яких модифікацій;
- вантажні автомобілі Камаз, МАЗ, ЗІЛ, КраЗ;
- автобуси КаВЗ, ПАЗ;

Всі автомобілі забезпечуються
пальним безкоштовно.

Приймаємо заявки на поставку
доброт та засобів захисту рослин

Наші телефони в Києві
тел. 442-9105; тел./факс 442-9263.
З питань бортеру: тел. 442-9106.
Наша адреса:
м.Київ, пр.Перемоги, 65, АТ "Камет"

на заклад -
приймальні
скупина!

Реклама в газеті
«Голос України».
Телефон 441-89-34.
факс 449-85-62.

Про продаж складу пального за некомерційним конкурсом

- ☒ Повна назва об'єкта — склад пального.
- ☒ Адреса — с. Мостиська Львівської області.
- ☒ Ціна об'єкта — 123 067 000 000 крб.
- ☒ Площа земельної ділянки об'єкта — 21 га.
- ☒ Резервуарна місткість — 7,1 тис. куб. м.
- ☒ Ділянка масової видачі пального в автомобільний транспорт на 24 точки налізу.
- ☒ Сховища для тарних нафтопродуктів загальною місткістю 62 умовних вагонів.
- ☒ Відстань від складу до залізничної станції Мостиська-2 становить 0,5 км, до шосе Львів—Шегині — 1,1 км.

Ознайомитися з об'єктом,
отримати докладну інформацію
та подати заяву на участь у конкурсі
можна за адресою: 252119, Київ-119,
вул. Дегтярівська, 36, к. 311, 304.

Телефони для довідок:
219-32-65, 219-32-67.

Заяви на придбання об'єкта
за встановленою продавцем формою
від юридичних та фізичних осіб приймаються
протягом 20 діб
після опублікування інформації.

Арбітражний суд Хмельницької області (280000, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушив справу № 59-Б/1 про банкрутство міського комплексу роздрібної торгівлі «Дружба» (281040, м. Шепетівка, вул. Карла Маркса, 33), розрахунковий рахунок № 480602 у Шепетівському відділенні АК Агпромбанку «Україна».

Майнові вимоги кредиторів подають до Хмельницького арбітражного суду в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Предприятіє реалізує со склада в Днепропетровске

- шпалы деревянные, пропитанные, шириной колеи;
- пиломатериалы необрезные хвойных пород 25, 40, 50 мм.

Телефоны: (0562) 44-27-72, 44-72-81, 45-80-40,
телефакс (0562) 44-72-81.

Организация реализует:
насосы промышленные, мешки бумажные,
оборудование для мелницы и электромоторы,
гидроизоляционный материал «Бризол»,
котлагрегаты отопительные.

Тел.: (044) 224-60-51, 221-39-99, 225-50-55.

Опытный завод ИЭС им. Е. О. Патона
изготавливает:

- ✓ сварочные трансформаторы СТС-250;
- ✓ многофункциональные сварочные полуавтоматы;
- ✓ аппараты для воздушно-плазменной резки «Киев-3»;
- ✓ универсальные деревообрабатывающие станки.

Тел.: (044) 269-05-01, 269-23-31.
Факс (044) 269-00-21.

У номер

Київ

Яким бути першому президентові

Центр культурних ініціатив Міністерства культури і мистецтв та Міжнародний фонд Михайла Грушевського започаткували конкурс на кращий проєкт пам'ятника президенту УНР. Пам'ятник планується встановити в Києві неподалік від Будинку вчителя. Кожний, хто знає-тє, у виставочний зал «Золотої ворота», що по вулиці Володимирській, 48 (виставка працює щоденно, крім понеділка, з 10 до 18 годин), зможе ознайомитися з чотирнадцятьма конкурсними роботами і висловити власну думку про них.

Меценат розжився на посвідчення

У щорічного міжнародного фестивалю української дитячої-естрадної пісні «Веселад» чимало друзів. Один з них — президент СІП «Українсько-канадський торговий дім «Дженерал-Моторс Україна» Руслан Савлахов. Нещодавно йому було вручено посвідчення почесного мецената фестивалю. Цю місію виконала володарка гран-прі Ельзавіра Баталова.

Черкаси

Жінці — дві з половиною тисячі літ

Велика удача чекала археологічну експедицію на розкопках у селі Вишніполі Тальнівського району. В одному з древніх курганів було знайдено поховання жінки скіфської доби, стародавній понад дві з половиною тисячі років тому, була, очевидно, знатного роду, бо в похованні знайдено прикраси, речки тварин.

Львів

Сніг розтанув — поспішали догани...

Чотириденний безсніжний снігопад став великим випробуванням для львів'ян (чимало їх опинилися в лікарнях з травмами), для комунальних і транспортних служб і врешті — для керівників міста. Підсумки снігової стихії стали темою позачергового засідання міськвиконкому. Мер Львова Василь Кудибид підписав розпорядження про численні стягнення і штрафи. Дожитим доведеться розпорошитися з посадами.

Сімферополь

Мусульмани отримали нового муфтія

260 делегатів прибули в Сімферополь на перший куртулай (з'їзд) мусульман Криму. Було обговорено проблеми будівництва нових і облаштування діючих мечетей півострова. Основне питання куртулаю — Схід-Захід-східний вибач — в одній із мусульманських країн для продовження духовної освіти.

Одногосподо делегати обрали муфтієм мусульман Криму Нурі-єфенді Мустафаву, який раніше займав посаду імама в мечеті села Фонтани Сімферопольського району.

Суми

Прибалти шукають ринок

У Сумах створено постійно діючий рекламно-комерційний центр прибалтійської республіки. Першими учасниками виставки латвійських товарів тут стали фірми «Лейтартс», «ВЕО-Трансінто», «Латвіс Вал-замс», «Лайма» — усього 24 підприємства. На відкритті центру побував Надзвичайний і Повноважний Посол Латвії в Україні Петеріс Сімонс.

А смолу збережемо для... пекла

Знайомо картина: спекотного літнього дня будівельники розрізали у бочках смолу, потім витягують її на дах, а доокруг розноситься пекельний сморід і дим. Нині в Україні однією з «хвороб» будівництва і ремонту є плоскі дахи, які ставлять не менш як 25 відсотків усієї забудови. Притягиває, екологічно шкідлива технологія ремонту таких покрівель з використанням смоли має шанси відійти у небуто. Бо дві фірми — українська «Ютана» з Новояворівського на Львівщині та польська будівельна фірма «Данс» почали впроваджувати в Україні нову технологію — з гарантією на тридцять років. В основі нового покриття — каучукові сполуки. Нині технологію завершили, ремонт покрівлі санаторію «Рубін» і вже приступили до багальнологічно-озероохоронної ліквідації у Гусацьку. Холодне для цієї технології — не завада.

Оксана ТЕЛЕНЧІК.

Не завжди чуже ліпше свого

Івано-Франківська інженерно-виробдавчальна фірма «Темпо» розробила газові побутові лічильники РЛ-4 та РЛ-6, розраховані на вимір кількості газу при порівнянні великих витрат.

Мається на увазі їх використання в тих приміщеннях, де є кілька приладів газової апаратури — плита, газовий котел, піч, опалення, а також у садибах, де газ використовується для підігрівання корму худоби, опалення теплиць тощо.

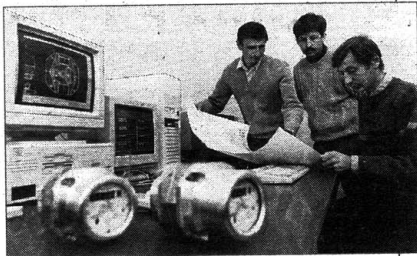
На конструкторському столі фірми — в стадії розробки лічильники, якими можна буде вимірювати кількість газу при незначних витратах — наприклад, у малогабаритних міських квартирах.

Вищезазначені типи приладів уніфіковані, мають малі габарити і приємний зовнішній вигляд. Головною бачено перевагою є надійна робота при вимірх неочищеного газу, безпечність при зміні тиску в газовій мережі.

Конструкції лічильників передбачає застосування у їх виготовленні виключно українських матеріалів. Словом, дає можливість налагодити абсолютно незалежне від закордонних постачальників виробництво.

Правди ніде діти, важко дається поки що впровадження у виробництво вітчизняних лічильників: з кредитно-фінансових причин, через брак замовлень та високі ціни.

Так, івано-Франківському АТ «Прилад» уже пішло в адяється оформити кредит на придбання двох верстатів для налагодження масового випуску лічильників. Невісний справу і на мікрогабаритних підприємствах «Червоної зірки», ремонтно-механічному заводі, на Житомирському приладобудівному заводі Вінницької області, яким фірма «Темпо» передає свої розробки.

Замість того, щоб прожитися проблемами своєї промисловості, чиновники з головою поринули у закупівлю іноземних апаратів і технологій, фактично вкладаючи валютні кошти у розвиток виробництва інших держав. Тим часом українські підприємства і обладнання простояють.

На зймку: працівники фірми «Темпо» головний конструктор О. Хлібкєвич, головний технолог М. Золотов та директор М. Руденко на екрані комп'ютера створюють лічильники для малогабаритних міських квартир.

Фото Володимира МИВЧИЧА (Київфронт).

Працювати добре не заборониш

АНАТОЛІЙ ВІКТОРОВИЧ Іванченко призначив мене зустріч у робочому кабінеті на... двадцять годин. За багато днів з'явився історичний момент нічого такого не пригаду. На мого здивування «Що ви там робите такої пізньої пори?» директор Луцького авторемонтного заводу спокійно відповів: — Працюю.

Чесно кажучи, я не повірив. Поки не побачив на заводі. На диво, тут справді, працюють, не знаючи, що таке економічна криза, спад виробництва, безробіття тощо. Міркуєте так. За останні чотири роки колектив Луцького авторемонтного не простоявав жодного дня, а працював з повним навантаженням у три робочі зміни.

Підприємство, де трудиться 110 чоловік, — одне з найтитульніших у західно-східній частині України з капітального ремонту двигунів до вантажних автомобілів ГАЗ-53 і ГАЗ-32. Власне, саме для цього підприємства років тому його і створили. У невеличких цехах заводу ремонтували понад три тисячі двигунів, які в основному надходили з колгоспів

та радгоспів. А комплексували до них — з Росії. Однак п'ять років тому колектив заводу відмовився від масового капітального ремонту двигунів.

Ми часно спрогнозували ситуацію, в якій може опинитися наше підприємство через кілька років, — розповів Анатолій Іванченко. — Бо що, припустимо, робили б, коли б Росії не одержали комплексувальних, або навіть сільськогосподарських не мали чим розраховуватися за ремонт двигунів? У дев'яностому році в Польщі я побував на таких заводах, і бачив досвід прилав мені до душі. Відомі ми відмовилися від проведення капітальних ремонтів двигунів, а перейшли на масовий випуск комплектувальних частин до них. Бо навіщо, припустимо, везти до нас двигун за 60—80 кілометрів, коли можна в нас купити потрібну для його ремонту деталь і поставити її у власній майстерні.

Тож і почали виготовляти кількістні надійні майже до всіх вантажних автомобілів, опанували випуск поршнів і до автомобілів і тракторів. Практично, як сказав Анатолій Вікторович, на бачому підприємстві можна нині виготовити будь-яку деталь до автомобіля чи трактора. А все, через те, що тут часно подолали інерцію мислення, що

залишилася в деякого й досі: мовляв, якщо буде скрута, допоможе держава. П'ять років тому всі кошти, що їх мав завод, кинули на придбання верстатів з числовим програмним управлінням. Тепер завод має їх 30.

Сприяє роботі й те, що підприємство встановило тісні зв'язки з кількома науково-дослідними лабораторіями провідних вузів Києва та Санкт-Петербурга, де проходять випробування нові вузли й деталі, розроблені спеціалістами заводу. Шороку тут освоюють не менш як 5 видів нової продукції. До речі, налагодження азуювання шийок колінчастих валів до двигунів нагайжко новинка вітчизняного виробництва.

Дехто може закинути: мовляв, виготовляти — це ще не реалізовувати. Все це так, але що заводу, то в нього взагалі немає проблем з збуту своїх продуктів. Та й ціни на них не 20—30 відсотків нижчі, ніж на інших підприємствах.

Невже на згаданому підприємстві немає жодних проблем? Звісно, є. За сім місяців цього року обсяги реалізації продукції порівняно з тим самим періодом минулого року зросли тут в 1,6 рази, а податки аж... у шість разів.

Богдан БЕРЕЖЕТА.

Волинська область.

«МЕТАЛУРГ» — У ВІДПУСКУ, ПАЦХВЕРІЯ — ДО БРЕМЕНА

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. Пропущений матч 4-го туру. «Чорноморець» (Одеса) — «Металург» (Запоріжжя): 4:3.

0:1 Пацхверія, 7, 1:1 Гусєєв, 7, 2:1 Тернавський, 58, з пенальті, 2:2 Ключик, 62, 3:2 Мочуляк, 72, 4:2 Гусєєв, 82, 4:3 Ключик, 84.

«Чорноморець»: Суслов, Кардаш, Тернавський, Букель, Жабченко, Парфенов, Гапкін, Гусєєв (Козакевич, 84), Зотов, Сак, Мусоліт (Мочуляк, 67).

«Металург»: Гребенюк, Колоколов, Марків, Богатир, Яровенко, Чернякський, Лучків, Пацхверія (Липський, 81), Лютий (Ключик, 46), Деревинський, Полтавець.

Попереджено Кардаша. Судія В.Авдін (Сімферополь). 20 листопада. Одеса. Стадіон ЧМФ. 1200 глядачів.

	В	Н	П	М	О
Динамо	12	3	2	29—6	39
Дніпро	10	2	5	34—12	32
Чорноморець	10	1	4	27—17	31
ЦСКА-Борисфен	8	6	3	25—12	30
Карпати	8	5	4	24—16	29
Металург	8	3	6	26—23	27

Зірка-НІБАС	7	5	4	18—15	26
Торпедо	8	2	7	19—19	26
Прикарпаття	7	4	5	24—23	25
Таврія	6	4	7	27—22	25
Нива Тр	7	1	8	20—23	22
Шахтар	6	3	8	20—22	21
СК Миколаїв	5	5	7	17—21	20
Нива Вд	5	3	9	17—22	18
Кривбас	4	4	9	13—24	16
Кремінь	4	2	11	12—29	14
Волинь	3	4	10	14—29	13
Зоря-МАЛС	3	3	11	12—37	12

Увертюрою до цього поєдинку стало вшанування на стадіоні заслуженого тренера країни, воротаря кийського «Динамо» 40—50-х років, а нині директора футбольної школи «Чорноморець» Анатолія Федорюка Зубрицького, якому виповнилося 75 років.

Сам матч був досить видовищним. Забито багато голів. Причому боротьба йшла до останньої секунди зустрічі. Разунок відкрили гості. Зробив це бийний знай бомбардир Михайло Пацхверія. Це було своєрідне прощання форварда з «Металургом». Адже він вилітає на огля-

дини до авторитетного німецького клубу «Вердер» (Бремен). Планується участь Михайла вже у черговому матчі чемпіонату бундесліги в суботу.

Але повернення до подій на полі стадіону ЧМФ. Господарі блискуче встановили рівновагу і вийшли вперед. А запоріжці вєх час перебували в ролі наздоганюючих, але так і не вихопилися із завдання. Заради справедливості слід відзначити два ефективні голи, забиті гостями в результаті розіграша штрафних. Однак «Чорноморець» переміг цілком заслужено, бо більше і гостріше атакував.

Залишився задовольним грою підопічних у цілому й Леонід Буряк. Він сказав мені:

— Здається, хлопці отримали після французького провалу і невдачі в Донецьку. Сьогодні вони виявили волю, характер. Гейтерник у нас був, до речі, пристойний.

«Металург» пішов у відпустку, а «Чорноморець» продовжує догравати пропущені матчі. У п'ятницю він зустрінесться з Івано-Франківськом з «Прикарпаттям».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252047, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.

Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕНЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДЬЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
- Рукописи не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реставрацію періодичного друкованого видання — КІТ № 1 від 18.09.1990 р.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди піднімає позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індентс 48955.
Тираж 366910

Комбінат друку видавництва «Преса України»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1-2-3-4-5-6-7-8-9-10.
Зам. 0311220.